

Помітною подією в житті українських бібліотек 2011 р. стало затвердження Національно-культурної цільової програми розвитку єдиної інформаційної бібліотечної системи «Бібліотека-XXI», що розрахована на 2011–2015 рр. У Держінформнауки було створено спеціальну робочу групу, до якої ввійшли й представники провідних бібліотек. На виконання програми передбачено орієнтовно 340 млн грн, з яких 100 млн планувалося освоїти вже торік. Проте жодного мільйона досі не виділено. <...> Тим часом українські бібліотекарі самотужки намагаються адаптуватися до реалій інформаційного суспільства й поза рамками державної програми поступово виконують її завдання. Насамперед розробка й впровадження єдиних форматів обміну бібліографічними та архівними записами згідно з міжнародними правилами; оцифрування документів і книжок, які зберігаються в бібліотечних, архівних та музейних фондах; створення електронних репозитаріїв результатів сучасних досліджень університетів; налагодження передплати електронних журналів тощо. Усе це надзвичайно важлива робота, якій нині бракує лише створення єдиної інформаційної бібліотечної системи, як це задекларовано в державній програмі. Суть полягає в тому, щоб відвідувач будь-якої, навіть публічної, бібліотеки, не кажучи вже про академічні, міг отримати доступ до національного електронного сховища інформації та можливість зручного і швидкого її пошуку. Однак особливу стурбованість розробників програми, судячи з її змісту, викликає безпека такої системи. Адже цілком природно, що місія сучасної бібліотеки – дати людині потрібну інформацію, а не ховати і створювати бар'єри для її отримання.

Формальне і фрагментарне розуміння сутності поняття «електронна бібліотека» знайшло відображення ще в одному аспекті. У згаданій державній програмі взагалі не враховано потреби інформаційного обміну та комунікації зі світовою академічною спільнотою.

Можна лише здогадуватися, яким чином реалізація програми сприятиме «створенню умов для міжнародного співробітництва та інтеграції зі світовими бібліотечними мережами», зокрема зі Світовим каталогом WorldCat чи такими мегапроектами, як, наприклад, Світова цифрова бібліотека чи Європіана та ін.

Сучасна бібліотека має стати не просто сховищем даних у паперовому чи електронному вигляді, а центром керування інформаційними потоками. У цьому її нова соціальна роль в інформаційному світі. І саме такого комплексного підходу до інституційного розвитку української бібліотеки слід дотримуватися під час реалізації державних програм (*Фаріон М. Як пройти до бібліотеки // Дзеркало тижня. Україна (http://dt.ua/CULTURE/yak_proyti_do_biblioteki-103110.html). – 2012. – 1–8.06).*